

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 10407/2023
19.10.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Миљуш и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у парници по тужби тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Надежда Младеновић, адвокат у ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Снежана Станковић, адвокат у ..., ради раскида уговора, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 128/2023 од 19.01.2023. године, у седници одржаној 19.10.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 128/2023 од 19.01.2023. године, као неоснована.

Образложење

Основни суд у Нишу је донео пресуду П 8369/20 дана 12.09.2022. године, којом је одбио тужбени захтев тужиље према туженом којим је тражила да се раскине Уговор о поклону закључен дана 19.06.2014. године, оверен од стране Основног суда у Нишу под бројем ОвЗ 2341/14 од 19.06.2014. године, што је тужени дужан да призна и трпи, те да исти од дана доношења не производи дејство, као неоснован и обавезао тужиљу да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 73.500,00 динара.

Апелациони суд у Нишу је донео пресуду Гж 128/2023 дана 19.01.2023. године, којом је наведена првостепену пресуду преиначио тако што је усвојио тужбени захтев тужиље према туженом, раскинуо Уговор о поклону закључен 19.06.2014. године, оверен од стране Основног суда у Нишу под бројем ОвЗ 2341/14 од 19.06.2014. године, што је тужени дужан да призна и трпи, те исти од дана доношења пресуде не производи дејство и обавезао туженог да тужиљи накнади трошкове поступка у износу од 98.300,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Против наведене другостепене пресуде дозвољену и благовремену ревизију је изјавио тужени.

Врховни суд је испитао побијану пресуду по одредбама члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр 72/11 ... 10/23 – др. закон) и одлучио да ревизија није основана.

Побијана пресуда донета је без битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према чињеничном стању утврђеном од стране првостепеног суда, парничне странке су закључиле уговор, који су насловили као уговор о поклону, којим тужиља као поклонодавац своју имовину која се састоји од куће, стамбеног дела и локала у Нишу, ближе одређене, поклања туженом као поклонопримцу уз обавезу истог да поклонодавца издржава до краја живота, да јој обезбеђује храну, одећу, обућу, набавља лекове, а по потреби води код лекара, да је после смрти пристојно сахрани и подушја да по важећим месним обичајима. Уговорне странке су се сагласиле да ће засновати заједницу живота уколико се за то укаже потреба, на жељу поклонодавца. Поклонодавац задржава право доживотног уживања на кући и локалу који су предмет уговора. Поклонопримац са захвалношћу прихвата поклон учињен овим уговором и сагласан је са свим обавезама, правима и теретом. Према утврђењу првостепеног суда тужиља је овај уговор закључила управо ради уговарања обавезе на терет поклонопримца. Првостепени суд је утврдио да парничне странке нису желеле да закључе уговор о поклону, као добротини правни посао, већ модификовани уговор којим ће тужени кућу да добије након смрти тужиље, уз обавезу издржавања.

Код таквог утврђења, првостепени суд је закључио да предметни уговор по својој садржини и правној природи не може представљати уговор о поклону у смислу правила Српског грађанског законика, који се примењује сходно Закону о неважности правних прописа донетих пре 06.04.1941. године и за време непријатељске окупације, из параграфа 561. до 568. и 937., као добротини правни посао, већ да по својој садржини представља уговор о доживотном издржавању, имајући у виду да је предметним уговором поклонопримац овде тужени обавезан да тужиљу као поклонодавца доживотно издржава, на утврђени начин. Не сматра такав уговор ни уговором о поклону у ширем смислу, као уговор о поклону са теретом, јер обавеза доживотног издржавања поклонодавца превазилази уобичајене терете уговора о поклону, као пре свега добротиног правног посла, уз уговорено доживотно плодоуживање поклонодавца на поклоњеној непокретности. Према закључку првостепеног суда уговарање обавезе издржавања је било одлучујућа побуда за закључење предметног уговора, па је уговор о поклону само привидан, којим су уговорне стране хтеле да прикрију уговор о доживотном издржавању. Позивом на одредбе члана 66. Закона о облигационим односима и одредбе члана 195. Закона о наслеђивању („Службени гласник РС“ бр. 46/95, 101/2003 одлука у СРС) која је важила у време закључивања предметног уговора, првостепени суд је закључио да нису испуњени услови за настанак уговора о доживотном издржавању. Зато је одбио тужбени захтев као неоснован, јер се не може тражити раскид уговорног односа који по оцени суда није ни настао. Код таквог стања ствари, утврђење да након закључења уговора тужени није извршавао своје обавезе предвиђене уговором, првостепени суд није сматрао релевантним за другачије одлучивање.

Другостепени суд је преиначио одлуку првостепеног суда тако што је усвојио тужбени захтев. Полазећи од утврђеног чињеничног стања, одлучујући о жалби тужиље, апелациони суд је закључио да се у конкретном случају ради о симулованом правном послу, да је пуноважан дисимуловани двострано обавезан уговор о доживотном издржавању, и да су створени услови за раскид истог због неиспуњења

обавезе од стране туженог. Према схватању другостепеног суда, у конкретном случају из текста уговора о поклону несумњиво произилази да је између странака закључан симуловани уговор о поклону који прикрива уговор о доживотном издржавању, који уговор није у супротности са принудним прописима, јавним поретком и моралом и резултат је праве воље уговорних страна. Уговор о доживотном издржавању као дисимуловани правни посао производи дејство. Како из изведених доказа произилази да тужени није испуњавао обавезе из уговора о доживотном издржавању, то сматра да је тужиљин захтев основан јер су се стекли услови за раскид предметног уговора позивом на одредбу члана 202. став 1. Закона о наслеђивању.

Врховни суд налази да ревизија није основана, а одлука другостепеног суда о тужбеном захтеву је правилна, за шта даје другачије разлоге од другостепеног суда.

Према садржини и правној природи, уговор који су закључиле парничне странке, кога су именовали уговором о поклону, је двострано теретан неименовани уговор облигационог права, са елементима уговора о промету непокретности и уговора о доживотном издржавању. Правилан је закључак нижестепених судова да уговор нема елементе уговора о поклону, већ је то теретан уговор. Изостаје намера даривања са стране тужиље да би то био уговор о поклону. Воља парничних странака била је да тужени тужиљу доживотно издржава, на начин и у обиму како је то изричито одређено уговором и утврђено у оквиру чињеничног стања од стране првостепеног суда. Ова обавеза туженог је противчинидба за уговорени пренос права својине на непокретности од стране тужиље туженом. Према стању у списима предмета тужиља се у члану 6. уговора сагласила да се тужени може уписати као власник непокретности уз забележбу доживотног уживања тужиље у јавне књиге, непосредно на основу овог уговора, без посебне накнадне сагласности и присуства тужиље. На тај начин овај уговор јесте могућ правни основ преноса стварних права на непокретности за живота тужиље, који је закључен у писменој форми, а потписи уговарача оверени се од стране суда, у складу са одредбама члана 4. став 1. тада важећег Закона о промету непокретности („Сл. гласник РС“ бр. 42/98 и 111/2009).

Према обавези која је одређена туженом, те праву тужиље да од туженог прима доживотно издржавање, уговор има елементе уговора о доживотном издржавању, али то није уговор наследног права, јер није закључен у форми прописаној Законом о наслеђивању. На предметни, двострано обавезни и теретни уговор облигационог права, мешовите природе, којим се врши промет стварних права на непокретности, који је закључен и оверен у складу са тада важећим Законом о промету непокретности, не примењују се одредбе Закона о наслеђивању којим је прописана обавезна садржина и форма уговора о доживотном издржавању као услов његове пуноважности и правног дејства. Конкретни уговор није у супротности са принудним прописима, јавним поретком и моралом, и резултат је праве воље уговорних страна, што је и закључак другостепеног суда. Према изнетом, предметни уговор није ништав у смислу одредаба члана 103. Закона о облигационим односима, нити у смислу одредбе члана 4. став 2. наведеног Закона о промету непокретности.

Нису основани наводи ревизије да је тужиља преклудирана због протекла рока од 3 године, у коме сматра да је уговор могао да буде раскинут, јер то нема утемељење у материјалном праву. Ревидент оспорава правилност утврђеног чињеничног стања истицањем да је помагао тужиљи. Међутим, у овој парници одлука је заснована на

утврђењу првостепеног суда о томе да тужени није испуњавао уговорне обавезе, на основу оцене исказа сведока и парничних странака од стране првостепеног суда. Ревидент не оспорава аргументовано правилност тог чињеничног стања, утврђеног од стране првостепеног суда. Изостанак подробног образложења у другостепеној пресуди, на шта ревидент указује, од значаја је за повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, који није законом предвиђен ревизијски разлог у смислу одредбе 403. Закона о парничном поступку. Наводе ревизије да се ради о уговору о поклону, а не уговору о доживотном издржавању, ревизијски суд је ценио на напред изнети начин. Закључак је да наводи ревизије нису од значаја за правилност побијане другостепене пресуде.

Како је утврђено да тужени није испуњавао своју трајну обавезу чинидбе према тужиљи, уговором установљену, тужиља је овлашћена да захтева раскид уговора, према одредбама члана 124. Закона о облигационим односима о раскиду уговора, због неиспуњења и тужбени захтев је основан.

Из тих разлога, одлучено је као у изреци по одредби члана 414. Закона о парничном поступку.

**Председник већа-судија
Бранко Станић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић